Vol 34
Nru 182
Ottubru - Diċembru 2013

L-ART Imqaddsa

RIVISTA BIBLIKA

L-Art Imqaddsa

Rivista Biblika
li toħroġ kull tliet xhur
mill-Kummissarjat tal-Art
Imqaddsa tal-Provinċja
Franġiskana Maltija

EDITUR:
P. Twanny Chircop OFM
Kummissarju
tal-Art Imqaddsa

BORD EDITORJAL:
P. Marcello Ghirlando OFM
P. Noel Muscat OFM
Mr. Louis Casha

DISTRIBUZZJONI:
Fra. Lorrie Zerafa OFM

ABBONAMENT:
€10 fis-sena
€15 jew aktar Sostenitur

Kummissarjat
tal-Art Imqaddsa
8, Triq Santa Luċija,
Valletta, VLT 1213
Malta.
Tel: 2124 2254

DISINN U STAMPAR:
Best Print Co. Ltd

Il-Materjal kollu li jidher
f'din ir-Rivista
huwa Copyright ©
tal-Kummissarjat tal-Art
Imqaddsa u l-Edizzjoni
TAU, 2013

comalt@ofm.org.mt
www.ofm.org.mt

Qoxra Quddiem:
Ċenaklu: Is-Sala ta' fuq

Werrej

6

16

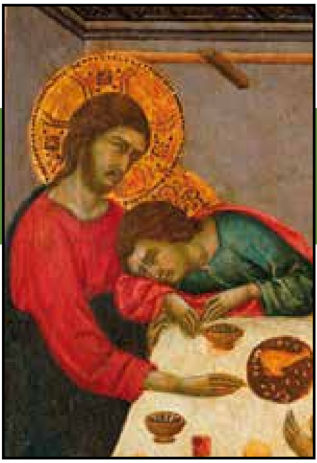

21

25

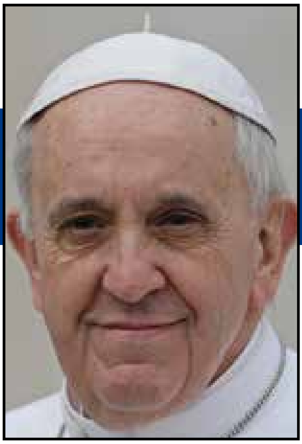

6 Storja tal-Franġiskani fl-Art Imqaddsa: Iċ-Ċenaklu u t-Twelid tal-Kustodja tal-Art Imqaddsa

16 Id-Djakni fil-Knisja …Sejħa għad-Djakonija

21 Iż-Żewġ Dimensjonijiet tal-Patt

25 Ir-Riferenzi Bibliċi fl-Enċiklika "Lumen Fidei" (1)

37 Ġużeppi, ir-Raġel ġust ta' Marija ta' Nazaret

43 Tel Arad

37

Editorjal

ta' Patri Twanny Chircop ofm

Kungress tal-Kummissarji

Bejn l-20 u s-26 ta' Ottubru, il-Kummissarji tal-Art Imqaddsa tal-Italja, Polonja, Slovakkja, Slovenja, Kroazja u Malta ltaqgħu fid-Dar tal-Irtiri Porziuncola, Baħar iċ-Ċagħaq għall-Kungress li jagħmlu kull sena. Il-fatt li din id-darba għażlu li jiltaqgħu Malta kien marbut mat-tema tas-sena tal-fidi u mal-importanza tax-xandir tal-Evanġelju li wettaq San Pawl. Bħala kelliem ewlieni waqt dan il-Kungress ġie Patri Alfio Marcello Buscemi ofm, Professur tal-Iskrittura fl-iStudum Biblicum Franciscanum ta' Ġerusalemm, u espert dwar l-Ittri ta' San Pawl.

L-iskop ta' din il-laqgħa jkun biex il-Kummissarji jiddiskutu flimkien il-ħidma tagħhom ta' animazzjoni tal-pellegrinaġġi u propaganda favur il-missjoni tal-Art Imqaddsa. Matul dawn l-aħħar snin żdiedu sewwa n-numru ta' pellegrini u turisti li jżuru l-Art Imqaddsa. Sfortunatament ħafna minnhom iżuru s-Santwarji tal-Fidwa mingħajr l-għajnuna esperta tal-Patrijiet Franġiskani li huma l-Kustodji tagħhom. Dan iwassal biex ħafna persuni jmorru l-Art Imqaddsa mingħajr ma jkunu jafu xejn dwar il-preżenza u l-ħidma tal-Franġiskani f'din il-missjoni. Il-fatt li n-numru ta' patrijiet naqas u diversi provinċji tal-Ordni Franġiskan lanqas fadlilhom Kummissarju tal-Art Imqaddsa inkarigat minn din il-ħidma, iwassal għal dan in-nuqqas serju.

Filwaqt li antikament kienu biss il-Franġiskani li jġibu l-pellegrini fl-Art

...editorjal

Kungress tal-Kummissarji

Imqaddsa, l-aktar fil-Case Nove tal-Kustodja, illum il-ġurnata din il-ħidma saret waħda kummerċjali, fejn diversi aġenziji tal-ivjaġġar iġibu pellegrini u turisti bi skop ta' qligħ u mhux bl-iskop ewlieni tax-xandir tal-Evanġelju li hu l-iskop tal-pellegrinaġġi Franġiskani. Hu għaldaqstant importanti li l-Franġiskani jsaħħu l-ħidma tagħhom favur l-evanġelizzazzjoni tal-pellegrini, biex kemm jista' jkun dawk li jżuru l-Art Imqaddsa jiksbu ġid spiritwali mill-vjaġġ tagħhom.

Diversi Kummissarjati llum qegħdin jaħdmu fuq linji aktar professjonali, bl-għajnuna ta' lajċi u ta' mezzi ta' komunikazzjoni. L-istess Kustodja tal-Art Imqaddsa f'dawn l-aħħar snin investiet fit-tiġdid tar-rivisti tagħha fil-lingwi prinċipali, fit-twaqqif ta' ċentru editorjali f'Milan, fis-sit tal-Internet li hu magħmul b'mod tassew professjonali, u fil-Franciscan Multimedia Centre u l-Christian Information Centre ta' Ġerusalemm. Dan għaliex illum kulħadd jaqbel li hemm bżonn li nikkompetu ma' min għandu skopijiet differenti minn tagħna. Kulħadd għandu dritt li jiżviluppa l-kapaċitajiet tiegħu u fid-dinja tal-lum ma tistax teskludi l-kompetizzjoni. Għal din ir-raġuni trid toffri prodott li hu tajjeb u li jiġi apprezzat mhux biss għall-propaganda li tagħtih imma għall-kwalità ta' informazzjoni li joffri. Dan id-dmir il-Kummissarji jifhmuh dejjem aktar u għalhekk jippruvaw jaraw kif jutilizzaw mezzi u metodi li jistgħu jwasslu għal dan l-għan.

Fil-Kungress il-Kummissarji kellhom naturalment l-okkażjoni li jżuru diversi siti arkeoloġiċi u storiċi f'Malta u Għawdex, imma fuq kollox kellhom l-opportunità li japprofondixxu l-għarfien tagħhom dwar il-figura ta' San Pawl u r-rabta tiegħu ma' Malta. Ġew organizzati żjajjar speċjali fil-postijiet għeżież li jfakkru l-miġja tal-Appostlu tal-ġnus fostna, jiġifieri l-post tradizzjonali tan-Nawfraġju tal-Appostlu fuq il-gżira ta' Selmunett u l-Grotta ta' San Pawl fir-Rabat. Barra li saru ċelebrazzjonijiet partikulari f'dawn il-postijiet il-Kummissarji kellhom ix-xorti li jisimgħu konferenzi minn Patri Buscemi, li l-għarfien tiegħu dwar San Pawl jagħmlu wieħed mill-aktar esperti fil-kamp bibliku f'dan il-qasam.

L-għarfien tar-rabta ta' diversi postijiet mal-Bibbja hu wkoll importanti biex wieħed iwessa' l-kunċett ta' Art Imqaddsa li soltu għandna. Matul dawn l-aħħar snin il-Kummissarji ltaqgħu f'diversi pajjiżi li wkoll għandhom rabta intima mal-Bibbja, u li għalhekk huma wkoll Art Imqaddsa. Dawn jinkludu l-Libanu, is-Sirja, il-Ġordanja, l-Eġittu, it-Turkija, Ċipru, Rodi, il-Greċja u Malta. L-iskop ta' dawn il-kuntatti ma' postijiet diversi hu li l-Kummissarji jaslu wkoll biex iwessgħu l-kunċett ta' pellegrinaġġ għall-Art Imqaddsa biex jinkludi wkoll xi wieħed minn dawn il-pajjiżi, u biex ma jibqax biss marbut mal-Art Imqaddsa fis-sens klassiku, jiġifieri l-Galilija, Samarija u l-Lhudija, li huma soltu l-oġġett ta' bosta pellegrinaġġi.

F'kull sforz biex issir magħrufa aħjar l-Art Imqaddsa u dak li għandha x'toffri għall-pellegrini l-Kummissarji jintebħu li għandhom responsabilità kbira. Il-kuxjenza li l-Art Imqaddsa hi, qabel xejn, missjoni tal-Knisja fdata f'idejna l-Franġiskani trid tidħol dejjem aktar fil-mentalità tal-patrijiet Franġiskani u ta' dawk kollha li għandhom għal qalbhom din il-missjoni. Inkella hemm il-periklu li l-Art Imqaddsa ssir biss destinazzjoni oħra fost mijiet oħrajn li jiġu rreklamati mill-aġenziji tal-ivjaġġar. Dan diġà qed jiġri. L-Istat ta' Israel qed jikkalkula li ftit snin oħra jrid iwassal in-numru ta' viżitaturi f'Israel għal 5 miljuni fis-sena. Dan ifisser boom ekonomiku għal Israel imma jfisser ukoll problema kbira għall-ħarsien tas-Santwarji tal-Fidwa bħala postijiet qaddisa ta' talb u evanġelizzazzjoni.

Illum il-ġurnata saret urġenti din il-problema biex kemm jista' jkun is-Santwarji tal-Fidwa, għalkemm iridu jibqgħu miftuħin għal kulħadd, ma jsirux biss mużewijiet u ċentri ta' attrazzjoni turistika. Il-patrijiet li jaħdmu fl-Art Imqaddsa, u l-aktar dawk li jgħixu fis-Santwarji bħal Betleħem, Nazaret, il-Qabar ta' Kristu, il-Ġetsemani u t-Tabor, biex insemmi l-aktar importanti, għandhom bżonn l-appoġġ tal-insara u ta' ħuthom il-Kummissarji tal-Art Imqaddsa biex il-pellegrini jkunu jistgħu jiġu jitolbu mingħajr xkiel u indħil mhux opportun minn min għandu biss skopijiet ta' qligħ ekonomiku, inklużi l-Ministeri tat-Turiżmu tal-Istat ta' Israel u tal-Awtorità Palestinjana. Hu għaldaqstant importanti li l-Kummissarji jkunu imħejjija b'mod professjonali għall-ħidma tagħhom. Laqgħat bħal din ta' Malta huma mumenti fundamentali fil-formazzjoni ta' kuxjenza favur l-Art Imqaddsa li tirrispetta l-karattru uniku ta' din l-Art li tatna l-Feddej.

Il-Bord Editorjal jawgura Milied Qaddis u s-Sena t-Tajba lill-qarrejja kollha